

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A ROMÂNIEI
CABINET PREȘEDINTE

Dosarul nr.5213A/2026

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ
NR. 13761 / 06 AUG. 2026

Biroul permanent al Senatului

464 / 7-8. 2026

Domnului MIRCEA ABRUDEAN,
PREȘEDINTELE SENATULUI

SENATUL ROMÂNIEI
Nr. 6867 / 07-08-2026

În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă comunicăm, alăturat, în copie, sesizarea formulată de senatori aparținând unor grupuri parlamentare referitoare la neconstituționalitatea Legii pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul integrității (L464/2026; PL-x nr.530/2026).

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 10 august 2026 (inclusiv în format electronic, la adresa de e-mail registratura.jurisdictionala@ccr.ro), ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 12 august 2026.

Vă asigurăm de deplina noastră considerație.

PREȘEDINTE,

Prof. univ. dr. Elena Simina TĂNĂSESCU

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr. 5213 A / 2026

SENATUL ROMÂNIEI
SECRETAR GENERAL
Nr. XXXV..... 3629
Data..... 06.08.2026

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

S E N A T

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICȚIONALĂ
NR. 13756 / 06 AUG. 2026

1130

Secretar General

Doamnei

Elena-Simina TĂNĂSESCU

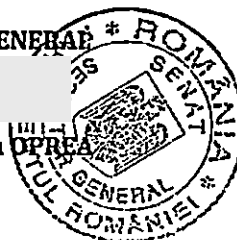
PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

În temeiul dispozițiilor art.15 alin.(4) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, vă transmitem, alăturat, sesizarea de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul integrității (L464/2026; PL-x nr. 530/2026), formulată în condițiile art.146 lit. a) din Constituția României, republicată, și depusă la Senat în ziua de joi, 6 august 2026.

Cu deosebită considerație,

SECRETAR GENERAL

Mario-Ovidiu OPREA

SENATUL ROMÂNIEI
SECRETAR GENERAL
Nr. XXXV.....2687
Data.....06.08.2026

ORA 10 24

SENATUL ROMÂNIEI
Nr. XVII/ 32
Data 06.08.2026

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENATUL

Către: Secretariatul General al Senatului
Domnului Mario-Ovidiu OPREA, Secretar General

Domnule Secretar General,

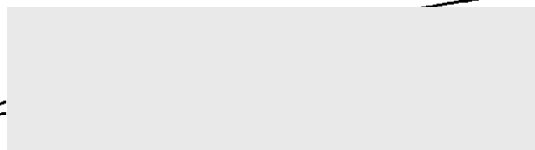
În temeiul art. 146 lit. a) din Constituția României, republicată, și al art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale a României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, vă depunem alăturat sesizarea de neconstituționalitate a *Legii pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul integrității*, solicitându-vă să o înaintați Curții Constituționale a României în ziua depunerii.

Menționăm faptul că *Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul integrității* reprezintă un jalon PNRR și trebuie promulgată până la data de 31 august 2026.

Cu stimă,

Senator Sorin ȘIPOȘ

Liderul grupului parlamentar USR

OBIECȚIE DE NECONSTITUȚIONALITATE

privind Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul integrității

Pl-x nr. 530/2026 // L464/2026
(denumită în continuare „Legea”)

I. Obiectul sesizării

Prezenta obiecție de neconstituționalitate este formulată de 27 de senatori, conform tabelului anexat și privește următoarele:

1. dispozițiile art. II pct. 17 și dispozițiile art. X alin. (1) și (2) din Lege, întrucât instituie un regim sancționator nou pentru fapte și situații juridice născute anterior intrării în vigoare a legii, încalcând astfel prevederile art. 15 alin. (2) din Constituție potrivit căroră „legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile”;
2. dispozițiile art. II pct. 2 în ceea ce privește art. 2 alin. (7) pct. 43 și ale art. II pct. 5 în ceea ce privește art. 4 alin. (9) din Lege, care prevăd că este obligată să completeze și să depună declarații de avere și declarații de interese „soțul, soția sau persoana care are relații asemănătoare acelor dintre soți” întrucât contravine prevederilor art. 1 alin. (3) și (5), art. 16 alin. (1) și art. 26 din Constituția României;

II. NECONSTITUȚIONALITATEA INTRINSECĂ A LEGII

- secțiunea (a) -

Dispozițiile criticate au următoarea formulare:

17. La articolul 25, alineatele (1) și (2) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art. 25. - (1) Fapta persoanei cu privire la care s-a constatat în mod definitiv că a emis un act administrativ, a încheiat un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea obligațiilor legale privind conflictul de interese sau starea de incompatibilitate, constituie abatere disciplinară și se sancționează potrivit reglementărilor aplicabile demnității, funcției sau activității respective, în măsura în care prevederile prezentei legi nu derogă de la aceasta și dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale unei infracțiuni.

(2) Persoana constatată în mod definitiv că s-a aflat în conflict de interese sau în stare de incompatibilitate, inclusiv cea a cărei faptă constituie abatere disciplinară conform alin. (1), are interdicția de a mai ocupa o funcție sau demnitate publică ori eligibilă, dintre cele prevăzute de prezenta lege, pe o perioadă de până la 3 ani, care operează de la data rămânerii definitive a raportului de evaluare sau a hotărârii judecătorești, moment de la care este decăzută din dreptul de a ocupa funcția, demnitatea publică sau mandatul, care încetează de drept la aceeași dată.”

Art. X. - (1) Persoanelor față de care, până la data intrării în vigoare a prezentei legi, s-a constatat în mod definitiv starea de incompatibilitate sau de conflict de interese și pentru care nu s-a împlinit termenul de 3 ani aferent interdicției prevăzute de lege, calculat de la data rămânerii definitive a raportului de evaluare, respectiv a hotărârii judecătorești, le încetează de drept funcția, demnitatea publică ori mandatul, la 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(2) Persoanelor față de care se constata în mod definitiv starea de incompatibilitate sau conflictul de interese după intrarea în vigoare a prezentei legi, le încetează funcția, demnitatea publică ori mandatul la data rămânerii definitive a raportului de evaluare sau a hotărârii judecătorești, după caz.

Dispozițiile art. II pct. 17, cu referire la art. 25 alin. (1) și (2) din Legea nr. 176/2010, și cele ale art. X alin. (1) și (2) trebuie examinate împreună, deoarece primele stabilesc noul regim juridic al sancțiunii, iar cele din urmă determină aplicarea sa în timp.

Critica de neconstituționalitate vizează opțiunea Legiuitorului de a aplica noul regim sancționator unor fapte și situații juridice încheiate anterior intrării în vigoare a legii (*facta praeterita*).

Potrivit art. 15 alin. (2) din Constituție, legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile. Principiul constituțional

interzice ca legea nouă să atribuie unor fapte sau situații juridice trecute consecințe pe care legea aplicabilă la data producerii lor nu le prevedea. Pentru stabilirea caracterului retroactiv este esențială data faptului juridic căruia noua lege îi atasează sancțiunea. Or, art. X alin. (1) se referă la persoane în privința cărora, anterior intrării în vigoare a legii, s-a constatat definitiv incompatibilitatea sau conflictul de interese.

În aceste cazuri, toate elementele situației juridice sancționatorii sunt anterioare legii noi: fapta ori starea de incompatibilitate, procedura desfășurată de Agenția Națională de Integritate, emiterea raportului de evaluare, eventuala contestare a acestuia, precum și rămânerea definitivă a raportului sau a hotărârii judecătorești. În consecință, situația juridică este o *facta praeterita* în raport cu legea întrucât răspunderea persoanei a fost stabilită definitiv sub imperiul legii anterioare.

Neținând cont de dispozițiile constituționale, art. X alin. (1) atribuie conflictului de interese sau incompatibilității definitiv consumate în timpul legii vechi, o consecință nouă: încetarea de drept a funcției, demnității publice sau mandatului exercitat în prezent. Consecința juridică, - încetarea funcției - este determinată de o constatare definitivă anterioară, dar i se adaugă ulterior un efect juridic pe care legea veche nu îl produce asupra funcției sau mandatului în curs. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a calificat expres interdicția prevăzută de art. 25 alin. (2) drept o sancțiune a decăderii din dreptul de a exercita o funcție sau demnitate publică (spre ex. Decizia CCR nr. 418/2014). Prin urmare, în speță, consecința juridică, care în viziunea Legiuitorului se aplică și mandatelor asupra cărora s-a constatat incompatibilitatea/conflictul de interese anterior intrării în vigoare a legii, este o normă de drept material care afectează capacitatea persoanei de a ocupa și exercita funcții publice. Din acest motiv, nu poate fi aplicabil principiul potrivit căruia legea procesuală are aplicabilitate imediată, întrucât în speță, dispozițiile introduse au efect substanțial/material.

Pe de altă parte, argumentul autorilor amendamentului, potrivit căruia *legea « nu ar introduce o sancțiune nouă, ci ar modifica numai momentul de la care începe să curgă o sancțiune deja existentă »*, pornește de la o separare artificială între sancțiunea juridică și regimul său temporal.

Momentul de la care începe să opereze o interdicție nu este un element exterior sancțiunii. El determină durata efectivă a decăderii, funcțiile asupra cărora aceasta produce efecte, raporturile juridice pe care le împiedică sau le desființează și, în ultimă instanță, severitatea concretă a măsurii. Or, regimul juridic al integrității anterior făcea distincție între persoana eliberată sau destituită din funcție, titularul unei funcții eligibile și persoana care nu mai ocupă o funcție la data constatării definitive. Totodată, termenul de 3 ani curgea, după caz, de la eliberarea sau destituirea din funcție, de la

încetarea mandatului ori, numai în cazul persoanei care nu mai ocupă o funcție, de la rămânerea definitivă a raportului sau hotărârii¹.

În schimb, noua reglementare modifică atât momentul de început al interdicției, cât și natura efectelor sale. Prin art. X, interdicția de a ocupa o funcție este transformată într-o cauză de încetare a unei funcții deja dobândite și exercitate. Or, între interdicția de a dobândi pentru viitor o funcție și pierderea unei funcții actuale există o diferență juridică esențială. Prima împiedică nașterea unui raport juridic viitor; cea de-a doua stinge un raport juridic actual, constituit în mod legal la momentul de debut al acestuia. În același timp, încetarea funcției sau mandatului este o consecință juridică autonomă față de sancțiunea anterioară și, față de persoana afectată, mai severă, constituind, deci, o lege mai nefavorabilă acestuia.

Nu în ultimul rând, dispozițiile criticate instituie, pentru aceeași faptă, o dublă (sau, într-o interpretare restrictivă, chiar triplă) sancțiune. În forma propusă, potrivit art. 25 alin. (1), emiterea unui act, încheierea unui act juridic ori participarea la luarea unei decizii cu încălcarea regimului conflictelor de interese sau al incompatibilităților constituie abatere disciplinară și se sancționează potrivit reglementării aplicabile funcției sau demnității respective. Concomitent, art. 25 alin. (2) instituie decăderea din dreptul de a ocupa o funcție sau demnitate publică pentru o perioadă de până la 3 ani, iar art. X transformă această decădere într-o cauză automată de încetare a funcției, demnității ori mandatului în curs. În această configurație juridică, Legiuitorul alege să instituie mai multe consecințe juridice cu caracter sancționator pentru o singură faptă prin care s-a constatat conflictul de interese/incompatibilitatea. Maniera de reglementare poate duce la reținerea încălcării principiului *ne bis in idem*, atât timp cât sancționarea este una de o severitate ridicată: încetarea mandatului/funcției publice. Întrucât dispozițiile cuprind prevederi sancționatorii, interpretarea normelor trebuie făcută în mod restrictiv, deoarece acestea creează o stare nefavorabilă destinatarului, motiv pentru care Legiuitorul ar fi trebuit să constituie garanții suficiente împotriva arbitrariului aplicării soluției legislative în discuție. În lipsa acestora, dispozițiile criticate, contravin și art. 1 alin. (3) și (5) din Constituția României.

¹ Art. 25 alin. (2) din Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative: *Persoana eliberată sau destituită din funcție potrivit prevederilor alin. (1) sau față de care s-a constatat existența conflictului de interese ori starea de incompatibilitate este decăzută din dreptul de a mai exercita o funcție sau o demnitate publică ce face obiectul prevederilor prezentei legi, cu excepția celor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării, destituirii din funcția ori demnitatea publică respectivă sau a încetării de drept a mandatului. Dacă persoana a ocupat o funcție eligibilă, nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului. În cazul în care persoana nu mai ocupă o funcție sau o demnitate publică la data constatării stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese, interdicția de 3 ani operează potrivit legii, de la data rămânării definitive a raportului de evaluare, respectiv a rămânării definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești de confirmare a existenței unui conflict de interese sau a unei stări de incompatibilitate.*

În final, în ceea ce privește formularea normelor tranzitorii (art. X din propunere), reținem că acestea au un caracter material determinat de conținutul substanțial al soluției normative. O normă procedurală reglementează, spre exemplu: competența, forma actelor, termenele procedurale sau căile de atac. Cu toate acestea, art. X stabilește persoanele care pierd funcția, sancțiunea propriu-zisă - încetarea funcției/mandatului și data la care acest raport încetează.

În esență, conchidem că normele tranzitorii nu pot fi retroactive și nu pot deroga de la art. 15 alin. (2) din Constituția României. Faptul că art. X alin (1) prevede un termen de 30 de zile de la care se produce consecința juridică a încetării mandatului, nu este de natură să înlăture retroactivitatea dispoziției art. X în raport cu art. 25. În concret, cele 30 de zile reprezintă un *dies executionis*, adică o amânare a producerii materiale a efectului, în timp ce temeiul exclusiv al încetării rămâne raportul ANI sau hotărârea judecătorească definitivă, anterioară legii. A considera că plasarea executării sancțiunii la 30 de zile după intrarea în vigoare ar exclude retroactivitatea ar lipsi art. 15 alin. (2) din Constituție de conținut efectiv. Legiuitorul ar putea atașa oricărei fapte trecute orice sancțiune nouă, atât timp cât prevede că sancțiunea se execută la o dată ulterioară intrării în vigoare. Or, interdicția constituțională privește legătura dintre faptul generator, care dă naștere unor efecte juridice, care în speță e un fapt *praeterit* și consecința juridică atașată - încetarea mandatului -; ignorarea acestui aspect duce la minimizarea consecințelor juridice atribuite unei sancțiuni severe, cum este cea a încetării unui mandat electiv, aspect care produce efecte în rândul drepturilor politice de a alege și de a fi ales, drepturi fundamentale prevăzute de art. 36 și 37 din Constituție; de aceea, soluția legislativă este de natură să contravină și acestor dispoziții constituționale.

În ceea ce privește noțiunea de *facta pendentia* reținem că orice lege retroactivă produce, material, efecte după intrarea sa în vigoare. Ceea ce îi conferă însă caracter retroactiv este faptul că efectul nou este atașat unei situații juridice consumate anterior. Pentru a exista o veritabilă aplicare imediată a legii noi, efectul juridic trebuie să fi fost deja prevăzut de legea veche și să se afle în curs de producere. În concret, existența unei funcții sau a unui mandat în curs nu transformă conflictul de interese/incompatibilitatea într-o faptă pendentă. Sunt, *de facto*, incidente două raporturi juridice distincte: situația sancționatorie născută din incompatibilitatea ori conflictul de interese anterior și raportul juridic actual de funcție sau mandat, constituit în condițiile legii în vigoare la data începutului funcției/mandatului. Caracterul actual al mandatului nu permite Legiuitorului să atașeze consecințe noi, nefavorabile demnitarului. Atât timp cât art. X introduce ulterior o condiție rezolutorie întemeiată exclusiv pe un fapt trecut, modificând *ex post* condițiile de menținere în funcție, norma legală propusă instituie o reevaluare juridică a condițiilor în care aceasta a fost dobândită, motiv pentru care este retroactivă și încalcă prevederile art. 15. alin. (2).

Decizia CCR nr. 26/2012 a subliniat că exigențele clarității, previzibilității și securității juridice obligă legiuitorul să edicteze norme care permit destinatarilor să prevadă conduita și consecințele juridice ale acesteia, securitatea raporturilor juridice fiind o dimensiune a statului de drept. Același standard rezultă din jurisprudența constantă a Curții, care deduce principiul securității juridice din art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție.

În planul standardului european, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a statuat că principiul securității juridice se opune, ca regulă, retroactivității unei norme, o derogare fiind posibilă numai în mod excepțional, dacă scopul urmărit o impune și dacă încrederea legitimă a persoanelor este respectată. Această regulă a fost formulată, între altele, în cauza C-376/02, *Goed Wonen*, pct. 33-34².

Chiar utilizat ca reper interpretativ, acest standard nu este satisfăcut. Expunerea unei persoane la o sancțiune mai severă pentru o faptă trecută nu îi respectă încrederea legitimă în regimul juridic aplicabil la data conduitei. Nici nu se poate susține că aplicarea retroactivă ar fi indispensabilă atingerii obiectivului public de integritate pe care îl susține legea. Același scop poate fi realizat integral prin aplicarea noului regim faptelor și incompatibilităților intervenite după intrarea sa în vigoare. Existența unei alternative constituționale, la fel de aptă să protejeze integritatea funcției publice, exclude necesitatea măsurii retroactive.

Problema este și mai gravă în cazul mandatelor electivă. Aplicarea art. 25, în raport cu norma tranzitorie de la art. X afectează însăși opțiunea electoratului exprimată în condițiile legii în vigoare la data alegerilor și nu doar situația individuală a titularului funcției. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în cauza *Lykourazos* împotriva Greciei că aplicarea imediată, în cursul mandatului parlamentar, a unei incompatibilități care nu exista la data alegerii a încălcat art. 3 din Protocolul nr. 1.

Curtea a reținut că nici candidatul, nici alegătorii nu puteau anticipa că alegerea va fi pusă în discuție în timpul mandatului în temeiul unei condiții introduse ulterior și că drepturile electorale ar deveni iluzorii dacă titularul și electoratul ar putea fi privați în mod arbitrar de efectele votului.

² Although in general the principle of legal certainty precludes a Community measure from taking effect from a point in time before its publication, it may exceptionally be otherwise where the purpose to be achieved so demands and where the legitimate expectations of those concerned are duly respected (see, to that effect, Case C-368/89 *Crispoltoni* [1991] ECR I-3695, paragraph 17; *Gemeente Leusden and Holin Groep*, cited above, paragraph 59; see also the judgment of the European Court of Human Rights in *National & Provincial Building Society v. United Kingdom* of 23 October 1997, *Reports of Judgments and Decisions* 1997-VII, § 80).

- secțiunea (b) -

Dispozițiile criticate au următoarea formulare:

2. Articolul 2 se modifică și va avea următorul cuprins:

.....

(7) Agenția asigură publicarea declarațiilor de interese financiare pe pagina de internet a Agenției, în termen de cel mult 60 de zile de la generare conform alin. (6), pentru următoarele categorii de persoane:

.....

43. soțul, soția sau persoana care are relații asemănătoare aceloră dintre soți cu Președintele României, cu deputații, cu senatorii, cu prim-ministrul, cu membrii Guvernului prevăzuți la art. 18 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019, cu modificările și completările ulterioare, cu șeful Cămarilor Prim-ministrului, cu secretarul general și cu secretarii generali adjuncți ai Guvernului, cu secretarii de stat, cu subsecretarii de stat, precum și cu asimilații acestora din cadrul Guvernului, ministerelor și altor organe centrale de specialitate subordonate Guvernului sau ministerelor, cu consilierii de stat din cadrul Cămarilor Prim-ministrului, cu președinții consiliilor județene.

5. Articolul 4 se modifică și va avea următorul cuprins:

.....

(9) Soțul, soția sau persoana care are relații asemănătoare aceloră dintre soți cu Președintele României, cu deputații, cu senatorii, cu prim-ministrul, cu membrii Guvernului prevăzuți la art. 18 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019, cu modificările și completările ulterioare, cu șeful Cămarilor Prim-ministrului, cu secretarul general și cu secretarii generali adjuncți ai Guvernului, cu secretarii de stat, cu subsecretarii de stat, precum și cu asimilații acestora din cadrul Guvernului, ministerelor și altor organe centrale de specialitate subordonate Guvernului sau ministerelor, cu consilierii de stat din cadrul Cămarilor Prim-ministrului, cu președinții consiliilor județene, are obligația de a completa și depune declarațiile de avere și declarațiile de interese, în aceleași termene și condiții prevăzute la alin. (1) - (7)."

În esență, art. 4 alin. (9) instituie obligația „soțului, soției sau a persoanei care are relații asemănătoare aceloră dintre soți” cu demnitarul public de completa și depune, pe propria răspundere, declarații de avere și declarații de interese, în aceleași termene și condiții aplicabile titularilor funcțiilor publice prevăzute în conținutul legii. Pe baza acestor declarații, Agenția Națională de Integritate generează automat o declarație de interese financiare, publicată nominal pe pagina sa de internet și menținută timp de 5 ani. Cu alte cuvinte, norma legală propusă instituie un regim

juridic de integritate unor persoane care nu au calități/prerogative publice, identic cu cel al demnitarilor/funcționarilor publici.

1. Aspecte preliminare

Finalitatea legii constă în prevenirea conflictului de interese prin exercitarea demnităților publice și a funcțiilor publice cu imparțialitate, integritatea, transparență a deciziei și supremația interesului public (art. 71 din Legea nr. 161/2003). Este fără tăgadă că prevederea care include „soțul, soția sau persoana care are relații asemănătoare” cu unii demnitari publici nu sprijină dezideratul legii, atât timp cât aceste persoane nu dețin ele însele o demnitate/funcție publică. Chiar dacă, într-o anumită măsură, interesele patrimoniale ale acestor persoane pot deveni relevante pentru a stabili conduita titularului funcției și a conflictului de interese, echivalarea și asimilarea celor două categorii de persoane depășește cerința de proporționalitate și scopul legii. Pentru realizarea scopului legii ar fi necesară identificarea acelor interese ale soțului sau partenerului care pot influența efectiv deciziile demnitarului, nu publicarea generală a întregii situații patrimoniale a unei persoane private, care nu deține o funcție publică.

2. Încălcarea art. 1 alin. (3) și (5) din Constituția României - lipsa previzibilității, clarității și preciziei normei

Prima deficiență de redactare privește determinarea destinatarului normei. Legea nu definește sintagma „persoana care are relații asemănătoare acelor dintre soți” și nu stabilește niciun criteriu obiectiv pentru identificarea sa. Spre exemplu, soluția legislativă propusă nu stabilește ca relația afectivă dintre demnitarul public și partenerul/a să fie de lungă durată, ca aceștia să dețină o gospodărie comună, să existe o relație de interdependență economică ori relația să fie asumată în public. Pe scurt, norma legală nu constituie elemente obiective care să determine momentul și condițiile pentru care relația dobândește relevanță juridică, așa încât să nască obligația depunerii declarației de avere și interese.

În practică, persoana trebuie să stabilească singură dacă relația sa afectivă este suficient de apropiată de căsătorie pentru a genera obligația de integritate. Reținem că, dacă persoana în cauză nu va da curs obligației, va intra sub incidența sancțiunii contravenționale a amenzii (art. II pct. 21 din Legea propusă). Or, destinatarul normei trebuie să individualizeze dispoziția aplicabilă (prin auto-calificarea drept persoană care are relații asemănătoare acelor dintre soți), iar nerespectarea acesteia conduce la aplicarea sancțiunii, ceea ce contravine standardului de redactare a normei legale. În jurisprudența sa constantă, Curtea Constituțională a stabilit că art. 1 alin. (5) impune ca legea să fie clară, precisă și previzibilă, astfel încât destinatarul să își poată adapta conduita și să poată anticipa consecințele juridice ale actelor sau

omisiunilor sale. Aceste exigențe sunt sporite atunci când norma instituie răspunderea juridică.

Totodată, legea nu reglementează ipoteza în care căsătoria sau relația de fapt începe după numirea ori alegerea demnitarului. Termenul de 30 de zile de la numirea acestuia poate fi deja împlinit cu mult înainte ca relația să existe. Nu se precizează dacă obligația ia naștere la data căsătoriei, a începerii conviețuirii, sau de la debutul altor elemente precum constituirea gospodăriei comune, a recunoașterii publice a relației. În mod simetric, legea nu stabilește consecințele încetării relației, adică nu se poate determina dacă obligația încetează imediat, dacă este necesară o declarație finală ori dacă publicitatea datelor continuă indiferent de dispariția legăturii care a justificat-o. O altă ipoteză necalificată de soluția normativă se referă la situația în care demnitarul intră în relații afective în mod succesiv; rămâne neclar cui îi revine obligația și de la ce moment se naște aceasta.

Aceste deficiențe în redactare constituie un veritabil viciu de neconstituționalitate prin raportare la art. 1 alin. (3) și (5) din Constituția României.

3. Încălcarea art. 26 din Constituția României prin raportare la art. 8 CEDO

Normele criticate produc o ingerință nepermisă în viața intimă, familială și privată, protejată de art. 26 din Constituție și de art. 8 din CEDO. Standardul stabilit de CJUE în cauza C-184/20, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, este direct aplicabil obiectului reglementării. Cauza privea publicarea pe internet a declarațiilor de interes ale unor persoane implicate în activități de interes public, inclusiv a datelor referitoare la soț, concubin sau partener. CJUE a acceptat că prevenirea conflictelor de interes și a corupției poate justifica solicitarea unor informații privind activitățile economice ale soțului sau partenerului. A statuat însă că publicarea online a datelor nominale ale acestora depășește ceea ce este strict necesar. Obiectivul putea fi atins printr-o referire generică la existența soțului ori partenerului și prin indicarea intereselor relevante, fără identificarea nominală a persoanei. Soluția legislativă criticată este mai intruzivă decât cea analizată de CJUE. Partenerul obligat să își declare propriile bunuri imobile și mobile, active financiare, participații, venituri și interese economice, depășind proporționalitatea impusă de normele constituționale și convenționale³.

³ CJUE în cauza C-184/20, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, par. 129: On those grounds, the Court (Grand Chamber) hereby rules: 1. Article 7(c) of Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council of 24 October 1995 on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data and point (c) of the first subparagraph of Article 6(1) and Article 6(3) of Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC (General Data Protection Regulation), read in the light of Articles 7, 8 and 52(1) of the Charter of Fundamental Rights of the European Union, must be interpreted as precluding national legislation that provides for the publication online of the declaration of private interests that any head of an establishment receiving public funds is required to

Mai mult, publicarea declarației partenerului demnitarului se menține timp de 5 ani, inclusiv atunci când relația care a determinat obligația a încetat între timp. Soluția legislativă nu se încadrează în cerințele testului de proporționalitate impuse de art. 53 din Constituție, întrucât ingerința nu este redactată cu claritate, existau măsuri mai puțin intruzive care ar fi dus la acest scop (spre exemplu doar obligația de declarare fără cerința publicării) și nici nu este proporțională între interesele concurente (cel public cu privire la aflarea unor informații adiacente demnitarului și cel privat al persoanei de a nu declara informații ce țin de sfera vieții private). În același sens sunt și considerentele Deciziei CCR nr. 297/2025, care se aplică *mutatis mutandis*; Curtea a stabilit că dispozițiile art.3 alin.(2) din Legea nr.176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr.144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative sunt constituționale în măsura în care nu se referă și la drepturile și obligațiile soțului/soției declarantului, precum și ale copiilor majori aflați în întreținerea acestuia contravine art. 1 alin. (5) și art. 26 din Constituție⁴.

4. încălcarea art. 16 alin. (1) din Constituție - tratamentul juridic identic al unor categorii aflate în situații diferite

În final, este încălcat și art. 16 alin. (1) privind egalitatea în drepturi. Categoria juridică de persoane asupra cărora soluția juridică stabilește același tratament de depunere a declarației de avere/interese sunt complet diferite. Dacă titularul funcției publice exercită prerogative de putere, participă la luarea unor decizii publice și poate administra resurse publice, soțul sau partenerul nu are nicio competență publică și nu a acceptat obligațiile aferente funcției demnitarului. Aplicarea nediferențiată a aceluiași regim de transparență ignoră această deosebire bazată pe un criteriu obiectiv, cel al funcției/demnității deținute. În același timp, absența criteriilor de determinare a

lodge, in so far as, in particular, that publication concerns name-specific data relating to his or her spouse, cohabitee or partner, or to persons who are close relatives of the declarant, or are known by him or her, liable to give rise to a conflict of interests, or concerns any transaction concluded during the last 12 calendar months the value of which exceeds EUR 3000.

⁴ Spre exemplu, reținem par. 66 din Decizia CCR nr. 297/2025 care concluzionează că: „Ca atare, textul Constituției se opune unei prelucrări în masă a datelor cu caracter personal prin publicarea declarațiilor de avere cu consecința expunerii persoanei unei nejustificate atenții publice. Curtea subliniază că dezvoltarea tehnologiilor de inteligență artificială face posibilă crearea unor modele și tipare comportamentale personalizate în raport cu fiecare declarant în parte, ceea ce, coroborat cu abundența informațiilor private devalate, prin efectul legii, în spațiul public, prezintă un risc în sensul desconsiderării demnității umane și a individualității persoanei, fragilizând până la anulare protecția constituțională de care aceasta trebuie să se bucure în privința vieții sale private.” Considerăm că atât timp cât persoana nu deține o calitate publică, alta decât aceea de a fi „soț, soție sau persoană care are relații asemănătoare acestora”, expunerea atenției publice asupra acesteia prin obligația declarării intereselor financiare este nejustificată.

relației permite ca situații factuale comparabile să fie tratate diferit, iar relații evident diferite sub aspectul stabilității, conviețuirii și interdependenței economice să fie supuse aceluiași regim. Mai grav este că existența obligației va depinde de autocalificarea persoanelor ori de aprecierea variabilă a ANI, fără criterii legale ce pot fi examinate obiectiv, ceea ce înfrânge principiul constituțional al egalității în drepturi prevăzut de art. 16 alin. (1) din Legea fundamentală.

Norma generează, așadar, atât un tratament juridic identic al unor persoane aflate în situații juridice diferite, cât și riscul unui tratament juridic diferit asupra unor persoane aflate în situații juridice asemănătoare, contrar art. 16 alin. (1) din Constituție.

♦

III. CONCLUZII

Pentru motivele expuse, solicităm Curții Constituționale a României,

admiterea obiecției de neconstituționalitate și constatarea că dispozițiile art. II pct. 17, coroborat cu dispozițiile art. X alin. (1) și (2), precum și dispozițiile art. II pct. 2 în ceea ce privește art. 2 alin. (7) pct. 43 și ale art. II pct. 5 în ceea ce privește art. 4 alin. (9) din Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul integrității sunt neconstituționale (Pl-x nr. 530/2026/L464/2026).

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

**cu semnături pentru susținerea sesizării de neconstituționalitate formulate împotriva
L 464/2026 (Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul
integrității)**

[illegible]

TABEL

[illegible]